

Ryszard Żmuda

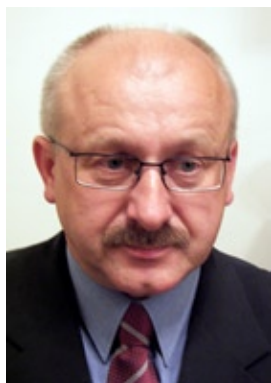
Dr Krzysztof NOGA (ur. 1956),
Katowice – SAM

Forum Bibliotek Medycznych 5/2 (10), 362-367

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Dr Krzysztof NOGA (ur. 1956), humanista, politolog, leśnik, archiwista, bibliotekoznawca, biografista, historyk medycyny, kustosz z uprawnieniami bibliotekarza dyplomowanego, kierownik Oddziału Biblioteki Głównej w Zabrzu Śląskiej Akademii Medycznej i Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach.

Urodził się 11 listopada 1956 roku w Chorzowie w rodzinie robotniczej Mariana i Aliny z domu Blachnik. Dwojga imion Krzysztof Antoni, ale drugiego nie używa. Ojciec był czeladnikiem rzeźniczym. Ma brata Janusza Mariana (ur. 1955) magistra inżyniera elektryka. Żonaty od 1993 roku z Ireną Zofią z domu Koziół, bibliotekarką SUM.

Do Szkoły Podstawowej Nr 22 im. Karola Miarki w Chorzowie uczęszczał w latach 1963-1971, następnie kontynuował naukę w Technikum Leśnym w Brynku koło Tarnowskich Gór (1971-1975), gdzie zdał egzamin dojrzałości uzyskując dyplom i tytuł technika leśnika o specjalności gospodarka leśna. Po maturze zamierzał studiować archeologię na Wydziale Filozoficzno – Historycznym Uniwersytetu Wrocławskiego, ale nie został przyjęty. Studiował (1979-1983) zaocznie – dyplom i tytuł zawodowy magistra nauk politycznych (8 VI 1983) – na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, doktoryzował się (24 V 2001) – uzyskując stopień naukowy doktora nauk humanistycznych – na Wydziale Historyczno-Pedagogicznym Uniwersytetu Opolskiego. Podwyższał kwalifikacje zawodowe i naukowe. Ukończył studia podyplomowe z bibliotekoznawstwa i informacji naukowej na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (1988). Był również słuchaczem Studium Bankowego Międzynarodowej Szkoły Bankowości i Finansów w Katowicach (1995/1996). Odbił zagraniczne staże szkoleniowe w Learning and Information Services-University of Hertfordshire College Lane Hatfield, w Information Services Centre – Guy’s King’s and St. Thomas” School of Medicine Dentistry and Biomedical Sciences, King’s College London oraz w Central Library of Imperial College London – Wielka Brytania (5-12 XII 2001). Zdał egzamin dla kandydatów na bibliotekarzy dyplomowanych i dyplomowanych pracowników dokumentacji i informacji naukowej przed Komisją Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (3 VI 2009), ale etatu nauczyciela akademickiego w Śląskim Uniwersytecie Medycznym nie otrzymał.

Napisał pracę magisterską: *Kryzys berliński 1948-1949*, pod kierunkiem doc. dr Jana Przewłockiego, pracę dyplomową na studiach podyplomowych: *Prasa cieszyńska w zbiorach Muzeum Chorzowskiego*, której opiekunem była dr Maria Pawłowiczowa i rozprawę doktorską: *Zbigniew Garnuszewski (1917-1998), lekarz i historyk medycy-*

ny, której promotorem był prof. dr hab. Włodzimierz Kaczorowski, a recenzentami dr hab. Leszek Bogdan Kuberski i prof. dr hab. Eugeniusz Józef Kucharz.

Zajmowane stanowiska i pełnione funkcje. Wojewódzki Park Kultury i Wypoczynku im. gen. Jerzego Ziętka w Chorzowie. Zakład Eksploatacji. Dział Zieleni – stażysta (8 XII 1975-30 XI 1976), ogrodnik terenów zielonych (1 XII 1976-28 II 1980), mistrz ogrodnik (1 III 1980-31 XII 1984), gdzie początkowo zajmował się drzewostanem, a następnie kierował zespołem pracującym przy utrzymaniu terenów zielonych na obszarze Śląskiego Ogrodu Zoologicznego; Śląska Akademia Medyczna w Katowicach. Biblioteka Główna – bibliotekarz (1-31 XII 1985), starszy bibliotekarz (1 I 1986-31 VII 1988), kustosz (I VIII 1988-), kierownik: Archiwum Zakładowego (1 I 1985-31 VIII 1996), Pracowni Reprograficznej (1 VIII 1988-31 VIII 1996), Sekcji Informacji Naukowej i Usług Reprograficznych Biblioteki Głównej SUM w Katowicach (1 IX 1996-31 XII 1999) oraz Oddziału Biblioteki Głównej na Wydziale Lekarskim z Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym w Zabrze (1 I 2000), którym nadal zarządza.

Praca naukowa – podejmuje problematykę badawczą z zakresu historii medycyny, biografistyki, bibliotekarstwa i informacji naukowej, organizacji młodzieżowych, (AZS, ZAMP „Bratnia Pomoc”, FPOS, ZMS, SZSP, Samorząd Studencki) i PTTK. W 2008 zaangażowany był w pracę Zespołu Ekspertów Zewnętrznych ds. Analiz Delphi Narodowego Programu Foresight Polska 2020. Jego zainteresowania historią medycyny znalazło odzwierciedlenie w pracach związanych z opracowywanym przez Bibliotekę *Słownikiem medycyny i farmacji Górnego Śląska*. Przeprowadzał liczne kwerendy w archiwach w Bielsku-Białej, Oświęcimiu, Katowicach, Gliwicach, Tarnowskich Górach, Nysie i Brzegu. Uzyskaną dokumentację opracował w postaci kartotek źródeł dotyczących dziejów medycyny na terenie Górnego Śląska. Zbierał również materiały do biogramów lekarzy, dentystów i pielęgniarek w zasobach archiwalnych w Zabrze, Chorzowie, Opolu, Kluczborku, Oleśnie, Gorzowie Śląskim i Głubczycach. Napisa- ne w oparciu o nie życiorysy zostały opublikowane w tym monumentalnym dziele. Gromadził także materiały na temat Śląskiej Akademii Medycznej istniejące w dokumentach pozauczelnianych w zbiorach Archiwum Akt Nowych oraz Archiwum Dokumentacji Mechanicznej (obecnie Narodowe Archiwum Cyfrowe) w Warszawie. Zrealizował również dwie prace naukowo – badawcze: NN-5-377/00 (17 VIII-31 XII 2000) *Zbigniew Garnuszewski (1911-1998). Lekarz i historyk medycyny* oraz NN-5-072/02 *Śląska Akademia Medyczna w dokumentach pozauczelnianych ze zbiorów Archiwum Akt Nowych w Warszawie*.

Działalność dydaktyczna – prowadzi wykłady na seminariach i ćwiczenia z naukowej informacji medycznej, przysposobienia bibliotecznego i strategii samokształcenia. Przeszkolił od 1998 roku około 4500 słuchaczy, w tym: studentów kierunku lekarskiego, dentystycznego, farmaceutycznego oraz doktorantów. Brał aktywny udział w 20 konferencjach, w tym krajowych: Cieszyn (2007), Dąbrowa Górnicza (2012), Kato-

wice (1999, 2005), Kraków (1999), Lublin (2006), Łódź (1998, 2009), Międzyzdroje (2001), Opole (2001, 2007, 2011), Poznań (2012), Ruda Śląska (2005), Słubice (2005), Warszawa (2002, 2013), Wrocław (2010), Zabrze (2007) i zagranicznej: Londyn – Wielka Brytania (2001). Wygłosił 6 referatów.

Członek: Rady Bibliotecznej Śląskiego Uniwersytetu Medycznego (1998-), Rady Pedagogicznej dla I roku kierunku lekarskiego i stomatologicznego na Wydziale Lekarskim z Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym w Zabrzu SUM (2000-2012), Komisji Wydziału Lekarskiego w Zabrzu przygotowującej Raporty samooceny dla Państwowej Komisji Akredytacyjnej (2001, 2005), Rady Wydziału Lekarskiego w Zabrzu, jako reprezentant pracowników nie będących nauczycielami akademickimi (2008-2012), Uczelnianego Kolegium Elektorów (w kadencjach 2008-2012 i 2012-2016).

Otrzymał: Dyplom Marszałka woj. Śląskiego „ Za zasługi dla promocji woj. Śląskiego i rozwoju turystyki” (22 II 2013).

Aktywnie uczestniczy w życiu Uczelni SAM/SUM oraz w działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej. Lubi czytać książki, słuchać muzyki, poznawać nowe regiony i kraje. Jest przewodnikiem turystycznym miejskim po Górnos Śląskim Okręgu Przemysłowym (GOP) i terenowym kl. III oraz pilotem wycieczek.

Hobby: podróże, turystyka górską, medycyna naturalna (akupunktura, homeopatia i zielarstwo), architektura krajobrazu i uprawa roślin ozdobnych.

Spis publikacji

1993

1. Bekier Antoni Henryk (1903-1978). W: Słownik medycyny i farmacji Górnego Śląska. T.1: Biograficzny (A-Z) / Red. Alfred Puzio. Katowice: Śląska Akademia Medyczna 1993, s. 52–53, bibliogr.

2. Ćwik Franciszek Karol (1918-1984). Tamże s. 81, bibliogr.

3. Dziewanowski Władysław (1910-1971). Tamże s. 93, bibliogr.

4. Kaliński Tadeusz (1919-1986). Tamże s. 137–138, bibliogr.

5. Łapin Walenty (1924-1998). Tamże s. 172, bibliogr.

6. Malarska-Sawińska Maria Wanda (ur. 1924). Tamże s. 178, bibliogr.

7. Osiecki Zygmunt Teodor (1924-1978). Tamże s. 206–207, bibliogr.

8. Pietrakowska Daniela Zofia (ur. 1923). Tamże s. 211–212, bibliogr.

9. Pogorzelski Jan Kazimierz (1919-2005). Tamże s. 214, bibliogr.

10. Sambura Tadeusz Zygmunt (1904-1988). Tamże s. 237, bibliogr.
Współaut.: Maria Sitek

11. Sawiński Leszek Ignacy (1924-1990). Tamże s. 238–239, bibliogr.

12. Ulatowska-Tustańska Anna Stanisława (ur. 1919). Tamże s. 275, bibliogr.

1995

13. Bażowski Jan (1900-1978). W: Słownik medycyny i farmacji Górnego Śląska. T.2: Biograficzny (A-Z) / Red. Alfred Puzio. Katowice: Śląska Akademia Medyczna 1993, s. 39–40

14. Cisowski Stanisław (1930-1987). Tamże s. 63, bibliogr.

15. Kapelańska-Keppel Renata (ur. 1917). Tamże s. 111–112, bibliogr.

16. Kokowski Dymitr (1914-2005). Tamże s. 125, bibliogr.

17. Kokowski Michał (1920-1998). Tamże s. 125, 126, bibliogr.

18. Podolecki Stanisław (1902-1964). Tamże s. 203, bibliogr.

19. Skowronek Józef (1923-1986). Tamże s. 232, bibliogr.

1996

20. Biblioteka zaprasza do nowych pomieszczeń po modernizacji i unowocześnieniu wyposażenia.

Biul. Inf. ŚAM 1996 R.6 nr 4/5 s. 41–43

Współaut.: Laura Skopowska

1997

21. Organizacje studenckie: Akademicki Związek Sportowy. W: Słownik medycyny i farmacji Górnego Śląska. T.3: Monograficzny (A-Z). Red. Alfred Puzio. Katowice: Śląska Akademia Medyczna 1997, s. 448

22. Bratnia Pomoc. Tamże s. 448

23. Federacja Polskich Organizacji Studenckich. Tamże s. 448

24. Koło Naukowe Medyków. Tamże s. 448

25. Samorząd Studencki. Tamże s. 454

26. Socjalistyczny Związek Studentów Polskich. Tamże s. 452

27. Zrzeszenie Studentów Polskich. Tamże s. 449

28. Związek Akademickiej Młodzieży Polskiej. Tamże s. 448

29. Związek Młodzieży Socjalistycznej. Tamże s. 450

1999

30. Biblioteki Naukowe w sieci komputerowej. *Biul. Inf. ŚAM* 1999 R. 9 nr 3 s. 43

31. Informacja naukowa w sieci komputerowej Biblioteki Śląskiej Akademii Medycznej. *Biul. GBL* 1999 R. 45 nr 361 s. 15 – 17

2000

32. Brzezińska-Goldzińska Grażyna Zofia (ur. 1935). W: Słownik medycyny i farmacji Górnego Śląska. Opracowanie zbiorowe. T.4. Biograficzny (A-Z). / Red. Jerzy Marian Dyrda. Katowice: Śląska Akademia Medyczna - Biblioteka Główna 2000, s. 57

33. Chrzanowska Alicja (ur. 1924). Tamże s. 68, bibliogr.

34. Ernst Aleksander (1897-1957). Tamże s. 96–97, bibliogr.

35. Goldziński Leopold Michał (1926-1984). Tamże s. 120, bibliogr.

36. Kmicikiewicz Roman (1911-1992). Tamże s. 181–182, bibliogr.

37. Krzyczkowska Maria (1916-1969). Tamże s. 208–209, bibliogr.

38. Szostok Antoni (1900-1974). Tamże s. 382, bibliogr.

39. Świsulski Bogdan (1921-). Tamże s. 389, bibliogr.

40. Wartenberg Włodzimierz Andrzej (1927-1990). Tamże s. 400–401, bibliogr.

41. Wartenberg Zuzanna (ur. 1930). Tamże s. 401, bibliogr.

42. Zawilska Zofia (1927- 1997). Tamże s. 428–429, bibliogr.

43. Zawilski Lesław Eustachy (ur. 1925). Tamże s. 429, bibliogr.

44. Wyniki testowania baz CD-ROM na przykładzie Biblioteki Głównej Śląskiej Akademii Medycznej. W: Elektroniczna biblioteka dzisiaj. Efektywne wykorzystanie baz CD-ROM w sieciach komputerowych. Materiały 2 Konferencji Górnośląskiego Konsorcjum Bibliotek Naukowych. Katowice-Opole 21-23.04.1999. Red.: Barbara Zajączkowska. Katowice: Akademia Ekonomiczna im. K. Adamieckiego 2000 s. 93–95

2003

45. Cieślik Tadeusz Mikołaj (ur. 1952). W: Słownik medycyny i farmacji Górnego Śląska. Opracowanie zbiorowe. T.5. Biograficzny (A-Z). Samodzielna kadra naukowo-dydaktyczna Śląskiej Akademii Medycznej 2001-2002. Red. Jerzy Ma-

rian Dyrda, Barbara Gruszka. Katowice: Śląska Akademia Medyczna - Biblioteka Główna 2003. Katowice: Śląska Akademia Medyczna - Biblioteka Główna 2003, s. 93–95

46. Dobosiewicz Krystyna Maria (1931-2007). Tamże s. 100–103, bibliogr.

47. Grzeszczak Władysław Jan (ur. 1953). Tamże s. 156–159, bibliogr.

48. Kos-Kudła Beata (ur. 1963). Tamże s. 224–226, bibliogr.

49. Obuchowicz Anna Karolina (ur. 1951). Tamże s. 301–303, bibliogr.

50. Skrzypulec Violetta Ewa (ur. 1959). Tamże s. 384–386, bibliogr.

51. Ślusarczyk Konstanty (ur. 1944). Tamże s. 416–418, bibliogr.

52. Wiczkowski Andrzej Kazimierz (ur. 1943). Tamże s. 446–448, bibliogr.

53. Żwirska-Korczala Krystyna (ur. 1946). Tamże s. 484–486, bibliogr.

2006

54. Centrum Dokumentacji Dziejów Medycyny i Farmacji Górnego Śląska. Współaut.: Jerzy Marian Dyrda, Batosz Łaskawiec. *Acta Med. Premisl.* 2006 T. 29 s. 65–68

55. Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Oddział w Chorzowie. Opracował na podstawie materiałów archiwalnych, kronik i dokumentacji bieżącej Oddziału PTTK w Chorzowie. Chorzów: Urząd Miasta Chorzów 2006.-s.

56. Rola i znaczenie kwalifikacji zawodowych bibliotekarzy w kształceniu użytkowników. W: 25 Jubileuszowa Konferencja Problemowa Bibliotek Medycznych: Kształcenie użytkowników naukowej informacji medycznej - koncepcje i doświadczenia, Lublin - Kazimierz Dolny 12-14.06.2006. [Warszawa]: Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, K[omisja] W[ydawnictw] E[lektronicz-

nych], Redakcja „Elektronicznej Biblioteki”, 2006 Uwagi: EBIB Materiały Konferencyjne, nr 14

Współaut.: ..., Jerzy Dyrda, Anna Majewska-Piątkowska

2009

57. Rola i znaczenie kwalifikacji zawodowych bibliotekarzy w kształceniu użytkowników. *Forum Bibl. Med.* 2009 R. 2 nr 1 s. 208–213

Współaut.: Jerzy Dyrda, Anna Majewska-Piątkowska, ...

2010

58. Dobosiewicz Krystyna Maria (1931-2007). W: Piekarzanie.: Leksykon mieszkańców Piekar Śląskich. H. Gawlik, J. Grajewska-Wróbel, L. Wostal, Z. Bogacki. *Piekary Śląskie* 2010 s. 68–69, bibliogr.

59. Doksztalcanie pracowników bibliotek naukowych. *Forum Bibl. Med.* 2010 R. 3 nr 1 s.158–168

2011

60. Bekier Antoni Henryk (1903-1978). W: Chorzowski Słownik Biograficzny. Edycja nowa. T.3. / Red.: Z. Kapała. Chorzów : Muzeum w Chorzowie, 2011 s. 6, bibliogr.

61. Osiecki Zygmunt Teodor (1924-1978). Tamże s. 178–179, bibliogr.

2012

62. Certyfikacja HONCODE internetowych źródeł medycznych wyznacznikiem jakości w otwartym dostępie do wiedzy. *Forum Bibl. Med.* 2012 R. 5 nr 1 s. 441–450

Współaut.: Krzysztof Gościniak, ...

63. Dr Jerzy Marian Dyrda (ur. 1948) *Forum Bibl. Med.* 2012 R. 5 nr 2 s., bibliogr.

64. Dr Paweł Bojko (ur. 1970) *Forum Bibl. Med.* 2012 R. 5 nr 2 s., bibliogr.

65. Otwarty dostęp do wiedzy na przykładzie strony internetowej Biblioteki Głównej Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach. *Forum Bibl. Med.* 2012 R. 5 nr 1 s. 462–471

Współaut.: Krzysztof Gościniak, ...

Referaty

1999

1. *Wyniki testowania baz CD-ROMowych na przykładzie Biblioteki Głównej Śląskiej Akademii*

Medycznej.- II Konferencja Górnośląskiego Konsorcjum Bibliotek Naukowych Biblioteka Elektroniczna Dzisiaj. Efektywne wykorzystanie baz

CD-ROM w sieciach komputerowych, Katowice – Opole, 22–23. IV.

2. *Informacja naukowa w sieci komputerowej biblioteki Śląskiej Akademii Medycznej.*- XVII Konferencja Problemowa Bibliotek Medycznych *Możliwości współpracy bibliotek naukowych i świadczenia usług w oparciu o rozległe sieci komputerowe*, Kraków 26–28. V.

2005

3. *Centrum Dokumentacji Dziejów Medycyny i Farmacji Górnego Śląska (Wykorzystanie sieci internetowej w dokumentowaniu dziejów medycyny górnośląskiej.*- X Sympozjum Polsko-Niemieckiego Towarzystwa Historii Medycyny *Współpraca na polu medycyny między Niemcami i Polakami*, Frankfurt n. Odrą – Słubice 29. IX–2. X.

2006

4. *Rola i znaczenie kwalifikacji zawodowych bibliotekarzy w kształceniu użytkowników.*- 25 Jubileuszowa Konferencja Problemowa Bibliotek Medycznych Lublin 12–14. VI.

2009

5. *Dokształcanie pracowników bibliotek naukowych.*- XXXVII Konferencja Problemowa Bibliotek Medycznych *Działalność dydaktyczna oraz zarys dziejów, stan obecny i perspektywy rozwoju bibliotek uczelnianych, instytutowych i innych naukowych w Polsce* – Łódź, 14-15. IX. (oraz przewodniczenie sesji).

2012

6. *Otwarty dostęp do wiedzy na przykładzie strony internetowej Biblioteki Głównej Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach. Tamże Certyfikacja HONCODE internetowych źródeł medycznych wyznacznikiem jakości w otwartym dostępie do wiedzy.*- XXX Jubileuszowa Konferencja Problemowa Bibliotek Medycznych *Otwarta biblioteka – otwarta nauka* – Poznań 10-12. IX

Współaut.: Krzysztof Gościński, ...

Bibliografia publikacji pracowników Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach; Ewa Busse-Turczyńska: Kadra kierownicza bibliotek medycznych w Polsce. *Forum Bibl. Med.* 2009 R. 2 nr 1 s. 21, 27, portr.; Ryszard Żmuda: Leksykon biograficzny uczonych i Słownik pracowników bibliotek medycznych na łamach *Forum Bibliotek Medycznych*. *Forum Bibl. Med.* 2011 R. 4 nr 2 s. 307, 309-310, 312, 315; Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach – akta osobowe; Materiały i informacje przekazane przez dr Krzysztofa Nogę redaktorowi naczelnemu *Forum Bibliotek Medycznych*.

Ryszard Żmuda